

Debreceni Boglárka

Bénaóság zsákutcája, összeérő drótok, észérvek temetője

Ed Templeton: *The Cemetery of Reason*

Ernst Múzeum, Budapest
2011. január 22 – március 20.

A *The Cemetery of Reason* európai turnéja alkalmával a budapesti helyszín előtt 2010-ben Gentben (S.M.A.K.), majd Nuoroban, Szardínián (MAN) is bemutatkozott, Ed Templeton nyilatkozata szerint azonban az Ernst Múzeum bizonyult a kiállítás számára az egyik legtökéletesebb helyszínnek.¹ Az egymásba kapcsolódó termek között biztosított az átlátás, nincsenek elszigetelt, hatalmas, üres terekbe vesző, elegáns megoldások, „sűrű leírások” dokumentálják a mindennapi élet mozzanatait. Végigjárni ezeket a termeket olyan, mint utazni, olyan, mint amikor valaki egy autóban ülve a célja felé tart: olykor lassít, olykor előz, vagy a forgalom ritmusával együtt hagyja sodortatni magát, miközben járdák, épületek, utcákon közlekedő emberek mellett, között halad el és tovább, amint azt a művész is tette, amikor *A másodpercek haladnak* (2010) című sorozatának fotóanyagát gyűjtötte össze. Nem lehet véletlen, hogy az általa és felesége, egyben műzsája, Deanna által közösen berendezett kiállításon épp ezzel a sorozattal találkozhatnak először az érdeklődők. „Azokról a pillanatokról szól, amikor az ember bámul maga elé, a világról tudomást sem véve álmodozik. Néha egy pillanatra kilépek ebből az állapotból, épp csak annyira, hogy felidézsem ezeket a szavakat – the seconds pass.”²

1 http://www.fidelio.hu/kiallitas/interju/ed_templeton_nem_az_a_fajta_ficko_vagyok_aki_panaszkodik

2 Részletek a *The Second Pass* című kiadványhoz írt bevezetőből. In: *Ed Templeton: The Cemetery of Reason* (szerk. Petrányi Zsolt, Dóme Gábor), Múcsarnok, Budapest, 2011

Templeton egy a jelenben való múltidézésre, időutazásra invitálja a látogatókat, akik így életteli helyszínek kimerevített, rég letűnt pillanataival szembesülnek az Ernstben, 15 év/km/h-s sebességgel haladva, miközben szinte a bőrükön érezhetik az idő múlását s megélhetik a végesség érzését. Ahogyan járművel közlekedve sincs mindig idő arra, hogy az ember megálljon és elgondolkozzon, vagy elmélyüljön egy adott jelenség, arc stb. tanulmányozásában, úgy ebben az esetben sincsen erre lehetőség, mert ahhoz, hogy mind az 1200 kiállított munkát – fotót, festményt, grafikát és szobrot – alaposan szemügyre vegye valaki, talán egy hét is kevésnek bizonyulna. Persze, nem kell folyton megállni, sokszor elég egy benyomás, a közvetett tapasztalat, ami megakasztja az álmodozás menetét, vagy éppen segít tovább szőni az álmokat.

Templeton közvetlen hangvételi művésze nem csak lélekmonológ, narratívája egy nagyobb történet részét képezi, kor- és jellemrajz is, egyben. A személyesen keresztül, attól eltávolodva és ugyanakkor ahhoz kötődve mutat be különböző társadalmi jelenségeket, így például azt a szubkultúrát, melynek ő maga is részese, tinédzser kora óta. Egon Schiele és Balthus nyomvonalát követve jut el a lowbrow-irányzathoz, amely a nyugati parton, lakóhelyén, Kaliforniában a maskulin, őszinte, deszkás (surfer-skater) életérzésre és a punk-rock zenére épül, ellentétben a keleti, nagyvonalú, laza, „kivagyí” hip-hop-graffitívonulattal, melynek jeles képviselője volt többek között Jean-Michel Basquiat, „a graffiti királya”. Templeton is „király”, de más érte-

ED TEMPLETON
The Cemetery of Reason, részlet
a kiállításról, © fotó: Rosta József

lemben: más körök kedveltje, mint Basquiat volt annak idején, a deszkások példaképeként következetesen távol tartja magát a high-life-től. Kamaszkora óta készíti egyedi dekorációkat, hogy kifejezésre juttassa a világról alkotott gondolatait, szabadjára engedve fantáziáját. Eleinte cége, a *Toy Machine* által forgalmazott „sztrítes” figurákkal díszített gördeszka-lapjaival, majd az „utcastílust” követő ruhanemű-terveivel került a figyelem középpontjába, fényképeit és képzőművészeti munkásságát csak 2000 után ismerte meg a nagyközönség. Turnékat, sérüléseket, gyorsbűféket, lepukant szállásokat, különleges, de leginkább hétköznapi eseményeket jelenít meg, szükségletek kielégítésére szolgáló mechanizmusokat. Leggyakrabban fiatalokat szerepeltet, akik raszterekből összeálló emberi kapcsolatok formálói, részesei, útkeresők, kiábrándult lúzerek, kemény küzdelmeket vívó, tehetséges bajnokok, „aszfaltbetyárok”, posztadoleszcens, kielégületlen szereplők. Nincs ebben semmi hatásvadászat, Templeton mindvégig tárgyilagos marad, soha nem mond ítéletet, sohasem részrehajló, még akkor sem, amikor apjával való, ideálisnak éppen nem mondható viszonyát jeleníti meg (*Dad Drawing Whole*). Templeton időről időre kívülről bennfentesnek tartják az elméletírók – akik nem véletlenül „hiánycikkek” a „lowbrow-piacon” –, nem csak azért, mert analóg gépek mögött áll és előhívja az általa rögzített képeket, vagy, mert rajzol, fest és szobrászkodik, hanem azért, mert életmódja is különbözik attól az anekdoták, érzések, helyszínek, nevek és dátumok alapján leírt világtól, amelyet ábrázol. Drogokat nem használ, nincs szüksége tudatmódosító szerekre ahhoz, hogy „emberi hülyeségeket” csináljon, ráadásul monogám, eltérően a magukat életformájukkal és szexualitásukkal meghatározó bandatagoktól, s nemcsak sportoló, de művész és üzletember is, aki ráadásul már majdnem 40 éves, kiállítása „mid-career” bemutatkozás. Templeton persze nem problémázik ennyit, amikor önmeghatározásra kerül sor. „Magamat meghatározni elég vicces számomra, mert sok mindent csinálok, és ezek közül nehéz egyet kiválasztani, hogy ez vagyok én. Alapvetően még mindig gördeszka-ként tekintem magam. Vagy egyszerűen úgy döntöttem el, hogy minek nevezem magam, hogy miről szeretnék beszélgetni valakivel.”³ Számára úton lenni fontos, nem megérkezni, olyan utakat felderíteni, melyek embereket kötnek össze, és ismeretlen helyekre vezetnek el.

ED TEMPLETON
The Cemetery of Reason, részlet a kiállításról, © fotó: Rosta József

ED TEMPLETON
The Cemetery of Reason, részlet a kiállításról, © fotó: Rosta József

3 <http://www.electronicbeats.hu/category/eletmod/>